

Проф. др Александра Костић Тмушић
Правопис српског језика

Писање великог слова

Великим почетним словом се пишу:

- ⦿ властита имена;
- ⦿ прва реч у реченици;
- ⦿ прва реч после две тачке када је управни говор међу наводницима;
- ⦿ заменице Ви и Ваш из поштовања према особи којој се пише;

Властита имена

- **лична имена и презимена:** Вук Стефановић Караџић, Владислав Петковић Дис, Петар Петровић Његош, Радован Бели Марковић, Петар Први Карађорђевић
- **надимци и атрибути** ако се сами употребљавају или су срасли с именом и постали његов саставни део: Миша, Гоца, Јован Јовановић Змај, Душан Силни, Ричард Лављег Срца, Петар Велики

Властита имена

- **имена божанстава:** Јупитер, Афродита, Зевс, Аполон
- **имена животиња и грађевина:** Шарац, Јаблан, Вучко, Сава центар, Криви торањ у Пизи
- **имена припадника народа:** Србин, Црногорац, Мађар, Грк
- **имена становника градова, крајева, земаља, држава, континента:** Новосађанин, Пироћанац, Нишлија, Бачванин, Југословен, Европљанин, Аустралијанац

Властита имена

- **имена небеских тела:** Сунце, Земља, Месец, Кумова слама, Марс, Венера
- **имена континената, држава, насељених крајева и места** - све речи у њима осим везника и прилога: Европа, Србија, Црна Гора, Норвешка, Мачва, Далмација, Лика, Београд, Тршић, Нови Сад, Босна и Херцеговина, Брод на Купи, Јужна Америка, Двор на Уни
- **код историјских назива држава и устаљених имена заједница само се прва реч пише великим словом:** Млетачка република, Аустроугарска царевина, Византијско царство, Трећи рајх, Европска унија

Властита имена

- имена мора, река, језера, планина и друга географска имена: Дунав, Палић, Копаоник, Морава, Јадранско море, Фрушка гора, Плитвичка језера, Балканско полуострво
- Ако се састоје из више речи, пишу се великим почетним словом само прве речи, а друге само ако су властите именице: Јужна Морава, Бели Дрим

Властита имена

- **имена улица и тргова:** Студентски Трг, Железничка улица, Београдска улица; ако се састоје из више речи, само се прва реч пише великим словом, а остале малим словом, изузев властитих имена: Булевар Николе Тесле, Улица Петра Петровића Његоша
- **имена празника:** Божић, Ускрс, Бајрам, Ђурђевдан, Нова година, Први мај
- **називи установа, предузећа, друштава:** Матица српска, Основна школа „Младост“, Војвођанска банка, Београдско драмско позориште, Српско певачко друштво, Спортско друштво „Партизан“, Медицински факултет у Београду, Организација уједињених нација

Властита имена

- **називи књига, часописа, новина, књижевних дела:** Општа енциклопедија, Наш језик, Борба, На Дрини ћуприја, Свет компјутера
- **присвојни придеви изведени од властитих именица суфиксима -ов, -ев, -ин:** Марков, Милошев, Марин, Босанчева, Београђанкина, Југословенов

Прва реч у реченици

- Спушта се ноћ.
- Ледена киша добује у прозоре.
- Где су људи?
- Нема живе душе!
- Улице су пусте.

Прва реч у реченици

У поезији сваки нови стих може започињати великим (или малим) словом (то зависи од избора самог песника):

- И овај камен земље Србије,
Што претећ сунцу дере кроз облак,
Суморног чела мрачним борама
О вековечности прича далекој...
- Драга Ана,
Прочитала сам твоје писмо...
- Међутим, ако је текст у продужетку ословљавања,
пише се малим словом: Драга Ана, прочитала
сам твоје писмо...

Прва реч у реченици

У поезији сваки нови стих може започињати великим (или малим) словом (то зависи од избора самог песника):

- И овај камен земље Србије,
Што претећ сунцу дере кроз облак,
Суморног чела мрачним борама
О вековечности прича далекој...

Прва реч после две тачке када је управни говор међу наводницима

- Ал' говори Муса Арбанаса:
"Приђи, Марко, не замећи кавге,
ил' одјаши да пијемо вино..."

Речи из поштовања

- Драги наставниче,
Јављамо Вам се одмах по доласку у летовалиште. На путу смо се држали Ваших препорука.
- Радује ме **Ваш** успех.
- Прихватамо **Ваш** позив.
- Када **Ви** можете да дођете?

Речи из поштовања

Почетним великим словом пишу се прве речи у устаљеним изразима поштовања високим црквеним и државним представницима:

- Ваша светости (у обраћању патријарху или папи), Ваше преосвештенство (у обраћању епископима), Ваша екселенцијо (у обраћању амбасадорима и сл.), Ваше величанство (у обраћању краљу или краљици, односно цару или царици), Ваше височанство/висости (у обраћању принчевима или принцезама) и сл.
- Његова светост патријарх Иринеј, Његово краљевско величанство, Њена висост, Његова екселенција, Њихова височанства и сл.

Проф. др Александра Костић
Тмушић
Правопис српског језика

**ПИСАЊЕ ВЕЛИКОГ
СЛОВА 2**

Малим словом пишу се:

- Придеви на –ски (-чки, -шки), -ни, -њи, -ји:
- вуковски (правопис)
- андрићевски стил
- донжуански, новозеландски, крушевачки, србијански, божји, божићни, новогодишњи, ускршњи.

Малим словом пишу се:

- именице земља, месец и сунце када означавају небеска тела:

- земља када означава материју, тло и простор:

Овде је земља погодна на кукуруз;

- месец када означава месечину и изглед месеца са Земље:

Данас јемлад месец.

- сунце када означава светлост:

Добићете опекотине од јаког сунца.

Малим словом пишу се:

- Називи ратова у множини и називи ратова у којима се помињу сукобљене стране:
пунски ратови, балкански ратови, крсташки ратови, ирачко-ирански рат, руско-јапански рат, српско-бугарски рат.

Малим словом пишу се:

- Називи који означавају припадност раси, вери, идеологији и слично:

динарац, солунац, надреалиста, монархиста, комуниста, белац, црнац, православац, муслиман, протестант и слично.

- Реч иза редног броја:

X београдска гимназија (=Десета београдска гимназија), III конгрес дерматолога (=Трећи конгрес дерматолога), IX симфонија (=Девета симфонија, I фудблска лига (=Прва фудбалска лига) и слично.